

Finanstilsynet

Dato: 6. november 2015

Høringsnotat – Øvre grense for størrelsen på reguleringsfondet

Nærmere om reguleringsfondet

Lov om tjenstepensjon (tjenstepensjonsloven) av 13. desember 2013 har som en hovedregel at den avkastning som oppnås ved forvaltningen av midlene i pensjonsbeholdningen i opptjeningsperioden, skal årlig tilføres pensjonsbeholdningen.

Det kan imidlertid fastsettes i pensjonsplanen at det enkelte medlems pensjonsbeholdning i opptjeningsperioden skal reguleres årlig, enten i samsvar med alminnelig lønnsvekst, beregnet som i folketrygden, eller i samsvar med gjennomsnittlig lønnsutvikling i foretaket. Årlig avkastning som overstiger årets krav til midler til regulering, skal tilføres pensjonsordningens reguleringsfond, som er et fond for midler til dekning av årlig regulering av medlemmenes pensjonsbeholdninger i opptjeningsperioden. Dersom årets avkastning ikke er tilstrekkelig, dekkes midler til regulering ved overføring av midler fra reguleringsfondet. Udekket del av reguleringen skal dekkes av arbeidsgiverforetaket. Pensjonsinnretningen har etter dette ingen risiko knyttet til reglene om garantert regulering av pensjonsbeholdningen, og heller ingen risiko for det tilfelle at det innføres et tak på reguleringsfondet.

Finansdepartementet har i brev av 17. juni 2015 til Finanstilsynet vist til at departementet har mottatt en henvendelse fra Norwegian Insurance Partner (NIP) der det foreslås et tak på reguleringsfondet i tjenstepensjonsordninger. Finanstilsynet ble bedt om å gi sin vurdering og tilrådning i saken.

Finanstilsynet er også fra annet hold kjent med at flere arbeidsgiverforetak og livsforsikrings-selskaper har vist til at det kan være et hinder for etablering og omdanning til kollektiv pensjonsordning etter tjenstepensjonsloven at det ikke er adgang til å sette et tak på reguleringsfondet. Det er blant annet til at det er behov for klare rammer for hvordan overskudd skal fordeles mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, og at tak på fondet vil være til hjelp med tanke på langsiktighet og balansen mellom arbeidstakers og arbeidsgivers forpliktelser. Også i høringen til tjenstepensjonsloven ga flere høringsinstanser uttrykk for at det burde settes en øvre grense på reguleringsfondet.

Finansdepartementet viste i proposisjonen til at dersom foretaket har valgt å bære avkastningsrisiko ved å garantere regulering av pensjonsbeholdningene, bør eventuell avkastning utover det som er nødvendig til regulering tilføres premiefondet. Departementet gikk derfor inn for en hjemmel til å fastsette en øvre grense på reguleringsfondet, og at eventuelle overskytende midler utover en slik grense skal tilføres pensjonsordningens premiefond.

Finansdepartementet kan i henhold til tjenstepensjonsloven § 4-6 femte ledd gi forskrift om en øvre grense for størrelsen på reguleringsfondet. Overskytende midler utover den øvre grensen, skal tilføres pensjonsordningens premiefond.

Finanstilsynet ser at gode grunner taler for at det gis adgang til å fastsette en øvre grense for reguleringsfondet, og at dette reguleres i forskrift. Proposisjonen til Stortinget (Prop. 199 L (2012-2013)) gir ingen særskilte føringer når det gjelder eventuelle regler om tak på reguleringsfondet.

Øvre grense for størrelsen på reguleringsfondet som en prosentandel av pensjonsbeholdningen

Reguleringsfondets primære oppgave er å fungere som en buffer mot lav avkastning i forhold til avtalt regulering av pensjonsbeholdningen. Reguleringsfondet og dets funksjon har i så måte flere likhetstrekk med tilleggsavsetningene ettersom begge er en buffer mot manglende avkastning. Det synes derfor rimelig å sette en øvre grense for reguleringsfondet som funksjon av pensjonsbeholdningen, der det også tas hensyn til at garantert rente er null prosent. Pensjonsbeholdningen er her en kapitalbeholdning bestående av summen til enhver tid av tilførte innskudd og premier, dødelighetsarv og avkastning. Etter Finanstilsynets vurdering kan det være grunnlag for å sette øvre grense for størrelsen på reguleringsfondet til fem prosent av pensjonsbeholdningen for aktive medlemmer. Dette innebærer at det er midler i reguleringsfondet til å regulere pensjonsbeholdningen tilsvarende grunnbeløpsendring i nesten to år, gitt at avkastningen er null hvert av årene. Arbeidsgiverforetaket bør imidlertid kunne bestemme at det kan settes en høyere grense, eventuelt at det ikke skal være noen øvre grense på reguleringsfondet.

Dersom størrelsen på reguleringsfondet overstiger øvre grense skal overstigende midler tilføres premiefondet (lovens § 4-6 femte ledd), som gjør at arbeidsgiverforetaket sikres en andel av avkastningen som kompensasjon for reguleringsansvaret.

Man kunne også tenke seg en modell der reguleringsfondets øvre grense knyttes til lønnsveksten som pensjonsplanen er basert på, f.eks. to ganger gjennomsnittet av siste tre års alminnelige lønnsvekst (eventuelt gjennomsnittlig lønnsvekst i foretaket), multiplisert med pensjonsbeholdningen. Det vil da bli et variabelt tak, og en noe mer komplisert modell enn det som er skissert i modellen foran, men gir for alle praktiske formål ikke en vesentlig annen innretning.

Vedlagt følger utkast til endringsforskrift til forskrift 27. juni 2014 nr. 885 til tjenstepensjonsloven. Utformingen av den endelige forskriften må vurderes i sammenheng med de forslag til forskriftsendringer som følger av Finansdepartementets høringsbrev av 2. oktober 2015 knyttet til nye regler om uførepensjon.

Øvre grense for størrelsen på pensjonsordningens pensjonsreguleringsfond

Det skal for ordens skyld bemerkes at Finanstilsynet ikke har tatt stilling til om det burde settes et tilsvarende tak på *pensjonsreguleringsfondet*, som er pensjonsordningens fond for premie til dekning av årlig regulering av pensjoner under utbetaling. Finansdepartementet er gjennom lovens § 4-14 fjerde ledd gitt fullmakt til gjennom forskrift å sette en øvre grense for størrelsen på pensjonsordningens pensjonsreguleringsfond. Dette kan man eventuelt komme tilbake til dersom det skulle oppstå et behov i markedet for en slik øvre grense

Finanstilsynet

Dato: 6. november 2015

Vedlegg

Utkast til forskrift om endring av

Forskrift 27. juni 2014 nr. 885 til tjenestepensjonsloven

Hjemmel: Fastsatt av Finansdepartementet xx.yy 2015 med hjemmel i lov 13. desember 2013 nr. 106 om tjenestepensjon (tjenestepensjonsloven) § 4-6 femte ledd.

I

I forskrift 27. juni 2014 nr. 885 til tjenestepensjonsloven gjøres følgende tilføyelser:

Ny § 5 skal lyde:

§ 5. Øvre grense for størrelsen på reguleringsfondet

(1) Øvre grense for størrelsen på reguleringsfondet kan settes til fem prosent av pensjonsbeholdningen for aktive medlemmer for den eller de pensjonsordninger foretaket har. Det kan avtales en høyere grense.

Nåværende § 5 blir ny § 6.

II

Forskriften trer i kraft 1. januar 2016.

